

SPRÁVA JESKYNÍ ČESKÉ REPUBLIKY

státní příspěvková organizace

Květnové náměstí 3, PO BOX 21, CZ - 252 43 Průhonice

Průhonice, březen 2018

Hlavní sezóna ve zpřístupněných jeskyních začíná na Velký pátek 30. března!

Tisková zpráva k zahájení návštěvní sezóny 2018 ve zpřístupněných jeskyních ČR

Správa jeskyní České republiky pečuje o čtrnáct zpřístupněných jeskyní, které se nacházejí v podzemí Čech, Moravy a Slezska. Všechny jsou součástí zvláště chráněných území podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Každoročně jeskyně navštíví přes půl milionu turistů různých zájmových a věkových skupin z domova i zahraničí. V roce 2017 vzrostla návštěvnost všech jeskyní zhruba o 8 %. Jeskyně jsou také často vyhledávaným objektem filmařů pro natáčení pohádek, dokumentárních pořadů, jsou i důstojným prostředím pro kulturní akce, koncerty, výstavy nebo příležitostně i svatby.

Informace o vstupném do zpřístupněných jeskyní, včetně otevíracích dob jsou k dispozici na www.caves.cz. Webové stránky prošly v loňském roce zásadní proměnou. Dostaly zcela novou grafiku a díky responsivnímu designu jsou tak plně optimalizované pro všechny druhy zařízení, od počítačů a notebooků až po tablety a chytré telefony.

Zajímavosti o jeskyních a akcích je možné najít i na [facebooku](https://www.facebook.com/caves.cz).

Otevírací doby – Od 30. března jsou otevřeny všechny zpřístupněné jeskyně, kromě Jeskyně Na Turoldu, která s ohledem na zimující netopýry otevírá později.

Omezení návštěvního provozu – v letošní sezóně nejsou plánována žádná zásadní omezení návštěvního provozu. Pouze na přístupové cestě ke Kateřinské jeskyni probíhá od 13. 11. 2017 do 30. 4. 2018 rekonstrukce silničního mostu přes říčku Punkvu. V této době návštěvníci zaparkují na Skalním mlýně a odtud pokračují pěšky přes lávku k Domu přírody KM a ke Kateřinské jeskyni.

Nová expozice „Mladečské jeskyně – příroda a člověk“ se buduje tak, aby nenarušovala návštěvní provoz.

V polovině letošního roku bude dokončen chodník od východu z Jeskyně Na Pomezí k provozní budově a návštěvníkům tím bude ušetřena nepřijemná cesta po frekventované silnici.

Novinky – V Punkevních jeskyních dochází k obměně plavidel vozících návštěvníky po ponorné říčce Punkvě. Dalším vylepšením je nově postavený stánek rychlého občerstvení.

Všech čtrnáct zpřístupněných jeskyní je připraveno poskytnout návštěvníkům v letošní sezóně bohaté zážitky, kvalitní služby a informace i praktické ukázky k doplnění znalostí a vědomostí o historii i současnosti našeho krásného a vzácného přírodního podzemí.

Přílohy:

- 1/ Co Správa jeskyní České republiky návštěvníkům dále nabízí?
- 2/ Kalendář pořádaných akcí v roce 2018
- 3/ Lokality a specifika zpřístupněných jeskyní

Ing. Daniela Bílková, Milan Hladký – SJ ČR

Co Správa jeskyní České republiky návštěvníkům dále nabízí?

Bezbariérové návštěvní trasy

Bezbariérová prohlídka je pro zájemce k dispozici v **jeskyních Na Špičáku, Výpustku a v části jeskyní Sloupsko-šošůvských**. Na vozíku lze také projet suchou část **Punkevních jeskyní** až na dno propasti Macochy.

Rezervace

Organizovaným skupinám je doporučeno rezervovat si prohlídku jeskyní předem, hlavně v jeskyních s velkou návštěvností – Punkevních, Bozkovských dolomitových, Zbrašovských aragonitových, Výpustku, ale i některých dalších.

Slevy a volné vstupy

SNÍŽENÉ VSTUPNÉ – senioři od 65 a studenti do 26 let (po předložení dokladu)

DĚTSKÉ VSTUPNÉ – děti ve věku od 6 do 15 let,

v Punkevních jeskyních na vstupy s plavbou pro děti od 3 let;

- osoby ZTP a ZTP/P starší 15 let;

- členové Českého svazu ochránců přírody a Stráž přírody po předložení členského průkazu

50 % Z DĚTSKÉHO VSTUPNÉHO

- hromadné skupiny dětí do 6 let (např. mateřské školy) a hromadné skupiny dětí ZTP ve věku 6 – 15 let

VOLNÝ VSTUP DO JESKYNÍ

- děti do 6 let s výjimkou hromadných skupin,

v Punkevních jeskyních na vstupy s plavbou dětí do 3 let

- průvodce osoby ZTP/P;

- osoby ZTP ve věku od 6 do 15 let s výjimkou hromadných skupin;

- členové České a Slovenské speleologické společnosti po předložení členského průkazu;

- členové Českého svazu ochránců přírody mladší 15 let nebo po předložení průkazu Mladého ochránce přírody;

- zaměstnanci správ jeskyní sdružených v ISCA.

Pro nejvíce navštěvované **Punkevní jeskyně** doporučujeme zajistit si rezervaci. Ta je možná i pro jednotlivé návštěvníky až na jeden rok dopředu.

Jeskyně SJ ČR jsou zapojeny do různých **slevových projektů**, na základě kterých si mohou návštěvníci prohlédnout jeskyně za sníženou cenu. Jedná se o projekt Olomouc Region Card, JESENÍKY Region Card apod.

Mimořádná prohlídka mimo otevírací dobu jeskyně je možná pouze **po předchozí dohodě** se správou jeskyně, pokud to provozní podmínky dovolí. Skupinu musí tvořit minimálně 10 platících osob se 100 % příplatkem na každou osobu.

Fotografování a pořizování videozáznamů

Ve zpřístupněných jeskyních je za poplatek návštěvníkům umožněno během procházení návštěvních tras pořizovat fotografie a videozáznamy, **za dodržení podmínek zachování bezpečnosti osob**

a ochrany přírodního bohatství. Oblíbenými objekty fotografování jsou mohutné dómy, bohatá jeskynní výzdoba, historické nápisy či netopýři.

Poplatek za foto a video (**bez stativu a selfie tyče!**) se vztahuje i na mobilní telefony. Fotografie ani videozáznamy nesmí být použity pro komerční účely. V Punkevních jeskyních je z bezpečnostních důvodů zakázáno fotografovat během plavby po říčce Punkvě.

Návštěvní řád

Prohlídka každé jeskyně se řídí návštěvním řádem, který informuje o délce prohlídky, náročnosti prohlídkové trasy, organizování vstupů, o povinnostech a zákazech v zájmu bezpečnosti návštěvníků a ochrany přírody na povrchu i v podzemí, doporučuje vhodné oblečení do chladných prostor apod. Teplota vzduchu se v jeskyních pohybuje okolo 6 až 9 °C, nejteplejší Zbrašovské aragonitové jeskyně mají po celý rok průměrnou teplotu 14 °C.

Expozice Moravského krasu

Expozice „**Jeskyně a lidé**“ je soustředěna ve čtyřech jeskyních Moravského krasu. Návštěvníci mají možnost si ji prohlédnout v Jeskyni Kůlna ve Sloupsko-šošůvských jeskyních, v Jeskyni Balcarka, v Kateřinské jeskyni a její hlavní část se nachází v prvním patře provozní budovy Jeskyně Výпустek.

Ročenka Zpřístupněné jeskyně ČR

Souhrnné, podrobné a zajímavé informace **o historii i současnosti jeskyní, články a fotografie z pracovních i volnočasových aktivit pracovníků vedení i všech správ jeskyní SJ ČR** poskytují **Ročenky** Správy jeskyní České republiky, jejíž elektronickou formu mohou zájemci vyhledat na stránkách www.caves.cz v odkazu Správa jeskyní ČR/O nás/Ročenka.

Aplikace Zpřístupněné jeskyně

Správa jeskyní nabízí od roku 2014 návštěvníkům i zájemcům o jeskyně novou aplikaci do chytrých telefonů. Lze si ji stáhnout zdarma prostřednictvím QR kódu u pokladen jednotlivých jeskyní či na stránkách www.caves.cz, nebo přímo z nabídky obchodu Google play. Průběžně je aplikace doplňována o novinky a zajímavosti.

Doplnění učiva pro žáky a studenty

Správa jeskyní ČR zabezpečuje **výklady vyškolenými průvodci pro širokou laickou i odbornou veřejnost z různých oborů**, jako jsou paleontologie, archeologie, speleologie a další. Pro pedagogy, žáky a studenty nabízíme **náměty na školní exkurze a výlety**.

Doprovodné akce

Správy jednotlivých jeskyní připravují **akce pro různé zájmové a věkové skupiny**. Pořádají koncerty, hudební festivaly, výstavy, přednášky, semináře, noci pro netopýry, prohlídky při baterkách, oživené prohlídky, vědomostní soutěže a zapojují se do iniciativy Den Země. Pro děti jsou připravovány prohlídky s pohádkovými tématy, kostýmové prohlídky, mikulášské nadílky a další.

Upomínkové předměty

Správy jeskyní mají připravený sortiment různých **informačních materiálů a upomínkových předmětů**. Sortiment zahrnuje informační či odborné publikace, pamětní mince, sběratelské turistické známky, leporela, omalovánky, pexesa, fotografie, obrazová a filmová CD a DVD aj. a je průběžně doplňován o novinky.

Populární i naučné publikace

Souhrnné, podrobné a zajímavé informace o jeskyních jsou k dispozici v rozsáhlém kompendiu JESKYNĚ, v reprezentativní publikaci **Zpřístupněné jeskyně ČR** (česky a anglicky), v populárně naučné knížce **Naši netopýři**, v ediční řadě Acta Speleologica, brožurkách věnovaných každé

zpřístupněné jeskyni nebo v každoročně vydávané **Ročence** Zpřístupněné jeskyně. K dispozici jsou na pokladnách a v obchodech správy jeskyní nebo přímo na Správě jeskyní ČR v Průhonicích. Ročenku najdou zájemci i na stránkách www.caves.cz v odkazu O nás/Ročenka nebo si ji lze objednat v Knihovně Správy jeskyní ČR v Průhonicích.

Zatím vyšlo:

Jeskyně České republiky – Jaroslav Hromas, Petr Zajíček (česky + anglicky)

Naši netopýři – Miloš Anděra (volná řada publikací o jeskyních, vydávaná SJ ČR)

Řada Acta speleologica:

Výpustek, bájná jeskyně u Křtin, její 400letá historie a význam – Rudolf Musil (rozebráno)

Kůlna – historie a význam jeskyně – Karel Valoch a kol. autorů

Stanovení závislosti jeskynního mikroklimatu... – Jiří Hebelka a Jaroslav Rožnovký a kol.

Zbrašovské aragonitové jeskyně - 100. výročí objevení – Barbora Šimečková, Milan Geršl edit.

Macoča od R. Trampler – Petr Zajíček edit.

Brouci v jeskyních a propastech ČR – Roman Mlejnek, Alois Hamet, Jan Růžička

150 let Chýnovské jeskyně – sborník k semináři – František Krejča edit.

Kras severomoravský, Karel Kostroň – Martin Koudelka, Radek Svojanovský edit.

Připravujeme v roce 2018:

Moravský kras, jeskyně a člověk – Ivan Balák (volná řada publikací o jeskyních, vydávaná SJ ČR)

Kalendář akcí v r. 2018
ve zpřístupněných jeskyních Správy jeskyní České republiky

30. března - ZAHÁJENÍ HLAVNÍ SEZÓNY

31. října - Ukončení hlavní sezóny

KONĚPRUSKÉ JESKYNĚ

"Baterkové pondělky": 23 dubna; 28 května; 25. června; 27. srpna; 24. září; 29. října.
 prosinec - Mikuláš s čerty a anděly na Koněprusích

CHÝNOVSKÁ JESKYNĚ

sobota 1. září 2018 v 19:00 a 20:30 koncert houslisty Jaroslava Svěčeného
 začátek září - Mezinárodní noc pro netopýry

JAVOŘÍČSKÉ JESKYNĚ

středa 10. října - seminář k 80. výročí objevu JJ
 sobota 3. listopadu - Uspávání netopýrů

JESKYNĚ NA ŠPIČÁKU

sobota 14. dubna - koncert Komorního sboru Florian, rezervace nutná!
 sobota 22. dubna - koncert Pěveckého sboru Radost, rezervace nutná!
 od úterý 29. května do neděle 3. června Prohlídky s pohádkou, rezervace nutná!
 červenec a srpen - každé pondělí vždy v 14:00 prohlídka s baterkami
 pátek 24. srpna - Mezinárodní noc pro netopýry
 neděle 14. října - koncert Pěveckého sboru Radost, rezervace nutná!

ZBRAŠOVSKÉ ARAGONITOVÉ JESKYNĚ

v úterý 3. července vernisáž od 18:00 a dále výstava do 31. října

JESKYNĚ NA TUROLDU

sobota 14. dubna - den Země
 sobota 25. srpna - Mezinárodní noc pro netopýry

KATEŘINSKÁ JESKYNĚ

sobota 16. června - koncert v rámci festivalu [Čarovné tóny Macochy](#) – Jan Smikmator a Dasha

PUNKEVNÍ JESKYNĚ

neděle 17. června - koncert v rámci festivalu [Čarovné tóny Macochy](#) , J. Svěčený housle a M. Klaus kytara
 neděle 7. října - otužilci v Punkvě

SLOUPSKO - ŠOŠŮVSKÉ JESKYNĚ

středa 13. června - koncert v rámci festivalu [Čarovné tóny Macochy - Felix Slováček](#)

JESKYNĚ VÝPUSTEK

čtvrtek 14. června - koncert v rámci festivalu [Čarovné tóny Macochy](#) - Hradišť'an,
 pátek 15. června - koncert v rámci festivalu [Čarovné tóny Macochy](#) - Spirituál quintet s
 D. Peckovou
 30. listopadu až 1. prosince 9. ročník mikulášských prohlídek pro děti - Ďábelský Výpustek,
 JESKYNĚ BUDE PRO BĚŽNÉ PROHLÍDKY UZAVŘENA!

Lokality a specifika zpřístupněných jeskyní

Chýnovská jeskyně leží na jihozápadním okraji Českomoravské vrchoviny v Pacovské pahorkatině nedaleko Tábora. Od roku 1868 je první turisticky zpřístupněnou jeskyní v Čechách, dodnes má zachována původní kamenná schodiště návštěvní trasy. Vyniká mimořádnou barevností stěn a stropů, bílé, žluté a hnědé polohy mramorů střídají tmavé vrstvy amfibolitů. Je největším přírodním zimovištěm netopýra řasnatého v Evropě.

Bozkovské dolomitové jeskyně najdeme v Libereckém kraji. Je to nejdelší jeskynní systém v ČR, vytvořený v dolomitech a pyšní se i největším podzemním jezerem v Čechách. Stěny chodeb a sálů zdobí unikátní struktury křemene a vzácná krápníková výzdoba.

V hlavní sezóně doporučujeme rezervaci vstupu.

Koněpruské jeskyně se nacházejí v kraji Středočeském, nedaleko hradu Karlštejna. Jsou nejrozsáhlejším jeskynním systémem Čech. Mají ojedinělou výzdobu nazývanou "koněpruské růžice", jsou nalezištěm kosterních pozůstatků prehistorických lidí a zvířat, jejich raritou je také tajná středověká penězokazecská dílna.

Během květnových svátku je otevřeno včetně pondělí 30. 4. a 7. 5.

Moravský kras, území severně od Brna, je naší nejvýznamnější krasovou oblastí. Z více než tisíce jeskyní je zde pět nejvýznamnějších zpřístupněno veřejnosti.

Punkevní jeskyně jsou světoznámé a nejnavštěvovanější. Prostorné chodby a dómy mají krásnou krápníkovou výzdobu a v Masarykově Dómu scénicky zpracované osvětlení LED zdroji. Návštěvníci jeskyněmi procházejí až na dno **propastí Macochy** a vychutnají si plavbu motorovými čluny po podzemní říčce Punkvě.

V hlavní sezóně je nezbytně nutná rezervace vstupu.

Kateřinská jeskyně je také významnou paleontologickou a archeologickou lokalitou. Její návštěvní trasa prochází největší zpřístupněnou podzemní prostorou v České republice a přivádí návštěvníky k úchvatnému seskupení unikátních, až 4 metry vysokých hůlkovitých stalagmitů. Zdejší dóm je často využíván ke koncertům.

Sloupsko-šošůvské jeskyně nabízejí turistům fascinující pohledy do mohutných podzemních propastí i okouzlivou krápníkovou výzdobu. Součástí prohlídky je světoznámá jeskyně Kůlna s pravěkým sídlištěm a nalezištěm pozůstatků neandertálského člověka. Je zde část expozice *Jeskyně a lidé* s promítáním animované scény lovu mamuta. Na výběr je několik variant návštěvních tras. Nabízí se i ochutnávka "každodenního chleba" jeskyňářů v podobě sestupu do hlubin Moravského krasu, na jedinečnou, adrenalinovou prohlídku spodního patra, zvanou *Po stopách J. A. Nagela*.

Jeskyně Výpustek byla veřejnosti otevřena po odchodu armády, teprve v roce 2008. Je významnou historickou a paleontologickou lokalitou, jedním z mála evropských nalezišť kompletních koster pleistocenní zvířeny. V jejích rozměrných prostorách se počátkem minulého století těžily fosfátové hlíny, za 2. světové války vyráběla výzbroj pro německou armádu a až do roku 2001 byla protiatomovým krytem a tajným velitelským stanovištěm armády československé. V budově bývalých kasáren je bezplatně zpřístupněna hlavní část naučné expozice *Jeskyně a lidé*.

Do prostor jeskyně je možný bezbariérový vstup, stejně tak i k expozici v prvním patře provozní budovy, kam vozíčkáře dopraví výtah.

Jeskyně Balcarka je pozoruhodným jeskynním bludištěm s kruhovitými propastovitými dómy a mimořádně bohatou barevnou krápníkovou výzdobu. Ve Velkém dómu bylo poprvé ve východní Evropě použito osvětlení LED diodami, které vytvářejí zvláštní světelné efekty. Archeologická podzemní expozice představuje Balcarku jako jeskyni lovců sobů a koní, jako generační zimoviště medvědů jeskynního medvěda a jeskyni medvídat.

V Olomouckém kraji se nachází pět zpřístupněných jeskyní.

Mladečské jeskyně jsou asi čtyři kilometry západně od Litovle. Bludiště síní a chodeb s krápníkovou výzdobou je světově mimořádně významnou archeologickou a paleontologickou lokalitou. Četné nálezy lebek a koster lidí cromagnonského typu, jejich nástrojů a zbraní, patří podle posledních výzkumů k nejstarším dokladům paleolitického osídlení lidmi moderního typu.

Javoříčské jeskyně vynikají unikátní bohatou a velmi rozmanitou krápníkovou výzdobou ve složitém komplexu mohutných dómů, chodeb, propastí a puklin a patří proto mezi nejkrásnější jeskyně v České republice. Jsou největším zimovištěm vrápence malého u nás. Po zprovoznění nové provozní budovy se výrazně zkvalitnily služby návštěvníkům. V roce 2018 slaví jeskyně 80 let od svého objevení.

Jeskyně Na Špičáku se nacházejí severně od Jeseníku a patří mezi nejstarší písemně doložené jeskyně ve střední Evropě. První písemná zmínka pochází z roku 1430 a množství unikátních historických nápisů na stěnách, které jsou předmětem výzkumu, dokládá její časté návštěvy. Podzemní labyrint chodeb a puklin v mramorech devonského stáří pomáhala vytvářet voda tajícího kontinentálního ledovce, která dala chodbám charakteristický srdcovitý profil. Proběhly zde restaurátorské zásahy na některých nápisích a kresbách a také je částečně vyměněno osvětlení.

Také **Jeskyně Na Pomezí** najdeme poblíž Jeseníku. Jsou největšími jeskyněmi v krystalických vápencích na území České republiky. Vysoké puklinové chodby zdobí typické nátekové útvary, vytvářející bohaté kaskády i mohutné členité krápníky. Jsou významným zimovištěm netopýrů – až deseti druhů.

Zbrašovské aragonitové jeskyně leží v malebném údolí řeky Bečvy v lázních Teplicích nad Bečvou. Jedinečný jeskynní systém evropského významu vznikl současným působením atmosférických a teplých minerálních vod, vystupujících podél zlomů ve vápencích z velkých hloubek. Proto jejich unikátní výzdobu tvoří minerál aragonit, kulovité sintrové povlaky připomínající koblíhy a ojedinělé, tzv. raftové stalagmity. Nejnižší úrovně jeskyní jsou zaplněny oxidem uhličitým, ten je v prostoru návštěvní trasy trvale monitorován a odsáván. Nedaleko Zbrašovských jeskyní se nachází ústí Hranické propasti, nejhlubší propasti České republiky, a od loňského roku nejhlubší zatopené propasti světa. Její aktuálně změřená hloubka je 473,5 metru, aniž bylo dosaženo dna!

Jeskyně Na Turoldu se nachází na samém jihu Moravy, na okraji Mikulova. Je jedinou zpřístupněnou jeskyní ČR vytvořenou v druhohorním vápenci, kde stěny místo krápníků zdobí pozoruhodná "turolská výzdoba", připomínající korálové útesy nebo kamennou pěnu s množstvím dutinek, hráškovitých výrůstků a drúz jemných krystalků kalcitu. Je největším zimovištěm ohroženého druhu vrápence malého na jižní Moravě.

Ing. Daniela Bílková, Milan Hladký
Správa jeskyní České republiky